

Brno 18.3.2011
SRS 025010/2011

Oblastní odbor SRS
Zemědělská 1 a
613 00, Brno

Zpráva č. 1 oblastního odboru BRNO o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 1.1.–20.3.2011

1. Počasí

V lednu byly nejnižší teploty zaznamenány na začátku a na konci měsíce, kdy teplota dosahovala přes den k -10°C , v noci až k -23°C . Srážky s maximem do 5 mm, smíšeného charakteru byly zaznamenány v období od 7.1.-19.1., kdy panovaly teploty kolem bodu mrazu. První dvě dekády měsíce února se vyznačovaly průměrnými teplotami od -3°C do $+4^{\circ}\text{C}$. Poslední dekáda byla mrazivá s minimální teplotou 24.2. až -15°C . Srážkově byl únor podnormální s nevýznamnými úhrny do 1,5 mm. Průměrné teploty první dekády března se pohybovaly kolem bodu mrazu. Od 11.3 začaly teploty stoupat na průměr 10°C a teplotního maxima 18°C bylo dosaženo 14.3. V závěru sledovaného období byly zaznamenány srážky v celkovém úhrnu až 40 mm.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Na polích je zaseta většina jarních obilovin, probíhá setí máku, hrachu a sázení brambor. Ozimé obilniny jsou většinou dobře zapojeny, přihnojeny umělými hnojivy. Porosty řepky ozimé jsou místy nevyrovnané, poškozené mrazem z důvodu nedostatečné sněhové pokrývky a lokálně zaplevelené.

OBILNINY

PŠENICE OZIMÁ (RF 12–29 BBCH)

Růžová sněžná plísňovitost obilnin (*Monographella nivalis*) byla zjištěna v okresech Břeclav (16.3. Boleradice) a Uherské Hradiště (17.3. Věsky), jednalo se o ojedinělé slabé výskyty. Střední intenzita výskytu byla zaznamenána v okrese Znojmo (14.3. Práche, 8.3. Smolín).

Pozorování napadení rostlin se provádí v době začínající jarní vegetace a rovněž koncem odnožování (29–30 BBCH). Hodnotí se napadení porostu při úhlopříčném průchodu.

Infekce **tečkované listové skvrnitosti pšenice (*Mycosphaerella graminicola*)** z podzimního období byla sledována v okrese Znojmo (Dyje, Smolín) - lokálně střední výskyt a v okrese Břeclav (Boleradice, Němčičky) - lokálně slabý výskyt.

Padlí pšenice (*Blumeria graminis*) podzimní infekce byla zaznamenána v okrese Břeclav (16.3. Horní Bojanovice, Boleradice) - lokálně slabý výskyt.

Hraboš polní (*Microtus arvalis*) lokálně slabý výskyt zaznamenán v okrese Břeclav (16.3. Boleradice).

Pozorování hrabošů se provádí v porostech ozimů o výměře větší než 5 ha na počátku a na konci vegetace.

Zjišťují se počty užívaných nor (nory s čerstvými výhrabky nebo pobytovými stopami) v přepočtu na 1 ha a to na základě 4 průchodů o šířce 2,5 m a délce 100 m, resp. cca 140 kroků (celkem 4 x 250 m² = 1000 m²) a vynásobením 10x.

Ošetření na jaře se provede při dosažení nebo překročení prahu škodlivosti, tj. pokud se zjistí více než 50 užívaných východů z nor na 1 ha.

JEČMEN OZIMÝ (RF 21–29 BBCH)

První výskyt **růžové sněžné plísnovitosti obilnin (*Monographella nivalis*)** byl zaznamenán v okresech Znojmo (4.3. Velký Karlov), Brno-venkov (11.3. Smolín), Uherské Hradiště (17.3. Drslavice) a lokálně střední výskyt v okrese Znojmo (Mackovice, Němčičky).

První výskyt sklerocií **šedobílé sněžné plísnovitosti obilnin (*Typhula incarnata*)** na pochvách listů byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (17.3. Drslavice).

Na okrese Znojmo (Velký Karlov, Mackovice) byl zaznamenán lokálně střední výskyt **askochytové skvrnitosti listů obilnin (*Ascochyta* spp.)**.

Na okrese Znojmo (Velký Karlov) byl zjištěn lokálně silný výskyt podzimní infekce **padlí ječmene (*Blumeria graminis*)** a rovněž **spály ječmene (*Rhynchosporium secalis*)**.

OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ (RF 19-26 BBCH)

Poškození mrazem – lokální poškození rostlin mrazem v rámci oblasti.

Lokálně střední výskyt **fomové hnilyby brukvovitých (*Leptosphaeria maculans*)** byl zaznamenán v okrese Břeclav (16.3. Boleradice, Němčičky).

První výskyt imag **dřepčíka olejového (*Psylliodes chrysocephalus*)** v Mörickeho miskách byl zaznamenán v okrese Uherské Hradiště (14.3. Drslavice, Polešovice).

První výskyt imag **blýskáčka řepkového (*Meligethes aeneus*)** v Mörickeho miskách byl zjištěn v okresech Uherské Hradiště (14.3. Polešovice), Zlín (17.3. Halenkovice), Břeclav (16.3. Boleradice).

První výskyt imag **krytonosce řepkového (*Ceutorhynchus napi*)** v Mörickeho miskách byl zjištěn na okresech Uherské Hradiště (14.3. Drslavice, Polešovice - střední výskyt), Břeclav (Boleradice 16.3.), Znojmo (17.3. Dobšice), Brno venkov (17.3. Smolín). V okrese Uherské Hradiště byl zaznamenán silný výskyt (17.3. Polešovice).

První výskyt imag **krytonosce čtyřzubého (*Ceutorhynchus pallidactylus*)** v Mörickeho miskách byl zjištěn v okresech Uherské Hradiště (14.3. Drslavice, Polešovice), Zlín (14.3. Halenkovice), Brno venkov (14.3. Smolín), Břeclav (16.3. Boleradice). Silný výskyt byl zaznamenán dne 17.3. v okresech Uherské Hradiště (Drslavice, Polešovice), Zlín (Halenkovice), Brno venkov (Smolín).

První výskyt imag **krytonosce zelného (*Ceutorhynchus pleurostigma*)** byl zjištěn v Mörickeho miskách na okrese Znojmo (17.3. Dobšice).

Hraboš polní (*Microtus arvalis*) lokálně silný výskyt zaznamenán v okrese Břeclav (16.3. Boleradice).

Pozorování hrabošů se provádí v porostech o výměře větší než 5 ha na počátku a na konci vegetace. Zjišťují se počty užívaných nor (nory s čerstvými výhrabky nebo pobytovými stopami) v přepočtu na 1 ha a to na základě 4 průchodů o šířce 2,5 m a délce 100 m, resp. cca 140 kroků (celkem 4 x 250 m² = 1000 m²) a vynásobením 10x.

Ošetření na jaře se provede při dosažení nebo překročení prahu škodlivosti, tj. pokud se zjistí více než 50 užívaných východů z nor na 1 ha.

PÍCNINY

JETEL LUČNÍ

V okrese Brno venkov (Níhov) bylo zjištěno **poškození mrazem**.

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

JABLOŇ (RF 03 BBCH)

Lokálně střední výskyt vajíček **svilušky ovocné (*Panonychus ulmi*)** byl zjištěn v okrese Břeclav (Velké Bílovice, Strachotín).

Líhnutí vajíček svilušky ovocné se sleduje 1x týdně od fenofáze rašení (53 BBCH). Na pěti náhodně vybraných místech výsadby se odebere na počátku rašení po jedné větvičce s vajíčky svilušky. Z každé větvičky se odřízne štítek kůry obsahující cca 100 vajíček a opatrně (aby se vajíčka nepoškodila) se přilepí štěpařským voskem apod. na podložní mikroskopické sklíčko nebo na dřevěnou destičku. Kolem štítku se vytvoří souvislý rámeček nanesením lékařské vazelíny, podložní sklíčka nebo dřevěné destičky (celkem pět) se zavěsí na pěti různých místech sadu do korun stromů a pravidelně se sleduje průběh líhnutí.

Ošetření akaricidy proti svilušce se signalizuje při zjištění 70–75% vylíhlých larev ze zimních vajíček na neošetřených stromech.

Lokálně střední až silný výskyt živých štítků **štítenky zhoubné (*Quadraspidiotus perniciosus*)** na letorostech stromů v okresech Břeclav (Popice, Velké Bílovice, Mor. Žižkov, Břeží), Znojmo (Hrádek), Uherské Hradiště (Nedakonice).

Ohniskově střední výskyt štítků s vajíčky **štítenky čárkovité (*Lepidosaphes ulmi*)** byl zaznamenán na okrese Uherské Hradiště (Nedakonice) a Břeclav (Velké Bílovice, Popice).

Mšice jabloňová (*Aphis pomi*) na okrese Znojmo (Hrádek) byl zjištěn lokálně silný výskyt vajíček.

Vlnatka krvavá (*Eriosoma lanigerum*) lokálně střední výskyt nymf byl zaznamenán na okrese Znojmo (Stošikovice).

Proti přezimujícím stádiím škůdců je vhodné provést předjarní ošetření olejovými přípravky.

Peckoviny

SLIVŮŇ (RF 03 BBCH)

Lokálně střední výskyt přezimujících stádií **puklice švestkové (*Parthenolecanium corni*)** byly zjištěny v okrese Břeclav (Němčičky, Hlohovec).

Zjišťování výskytu puklice švestkové se provádí na náhodně zvolených stromech na různých místech výsadby. V období před nebo nejpozději při rašení se odebere vzorek 20 dvou až tříletých, 20 cm dlouhých částí větví s plodonosným obrostem zkráceným na cca 1 cm (celkem 4 m). Na odebraných větvích se zjišťuje celkový počet přezimujících stádií – štítků.

Ošetření se provede při dosažení nebo překročení prahové hodnoty 25 a více štítků puklice švestkové na 1 m délky větví.

BROSKVOŇ (RF 03 BBCH)

Na přelomu 10. a 11. týdne byly splněny teplotní podmínky pro první jarní ošetření proti **kadeřavost listů broskvoně (*Taphrina deformans*)**. Většina výsadeb v jihomoravské oblasti byla ošetřena.

TŘEŠEŇ (RF 03 BBCH)

Lokálně střední výskyt **štítenky zhoubné (*Quadraspidiotus perniciosus*)** byl zjištěn na okrese Znojmo (Stošikovice).

Proti přezimujícím stádiím škůdců je vhodné provést předjarní ošetření olejovými přípravky.

ZELENINA

ČESNEK

Houbomilka česneková (*Suillia univittata*) přezimují dospělci, samice kladou vajíčka na báze listů.

Chemické ošetření je třeba zahájit v době, kdy denní teploty dosáhnou 10°C a více. Účinné je i přikrytí porostu netkanou textilií.

OKRASNÉ DŘEVINY

BRSLÉN

Střední osazení vajíčky **mšice makové (*Aphis fabae*)** bylo pozorováno v okrese Břeclav (Kostice), Kroměříž (Kroměříž), Hodonín (Těmice).

Za oblastní odbor Brno zpracovala: Ing.Kopřivová Eliška